Myfuture CBC Revision

Fasihi Ya Kiswahili Gredi Ya 10 -

Question Paper

1. Ni alama gani ya kisarufi inayotumika kuibua swali la kimantiki bila kutaka jibu moja kwa moja ndani ya shairi?

A. Kubadilisha nafsi ya kwanza mara zote kuwa nafsi ya pili

B. Matumizi ya rima thabiti mwishoni mwa kila mstari

C. Matumizi ya swali la kitarakimu kwa kutumia neno 'je' au alama za kuuliza

D. Kutoandika alama za nukuu

2. Ni nini kinachotumika kisarufian kwa kuunda hisia za urudia wa muziki ndani ya shairi?

A. Matumizi ya aina moja ya nomino tu

B. Kuondoa vitenzi vya umbo la amri kabisa

C. Kurudia vitenzi, maneno au miundo ya kisarufi (repetition/anaphora)

D. Kutumia sentensi za muda wa zamani bila rima

3. Ni ipi ni ishara ya matumizi ya 'conjunction reduction' (kuondoa viunganishi) katika shairi kwa lengo la kisarufi?

A. Kuandika sentensi fupi bila muunganiko wa maana

B. Kubadilisha daraja la nomino kuwa kivumishi

C. Kuongeza viunganishi pekee bila muktadha

D. Kuondoa viunganishi kama 'na', 'lakini' mfululizo ili kuunda mtiririko mkali wa matukio,

4. Ni sifa gani ya kisarufi inayotumiwa katika mashairi ya hadithi (tenzi) kuonyesha mlolongo wa matukio?

A. Matumizi ya vifungu vinavyofuata kwa tenses za zamani na vitenzi vya kuendeleza (serial

B. Kuweka mistari bila viunganishi vya kumbukumbu

C. Matumizi ya rima bila kutaja wahusika

D. Kuwa na sentensi fupi tu bila uendelezaji

5. Ni ipi ni dalili ya matumizi ya mtindo wa lugha ya kihistoria/ya kale katika shairi kwa upande wa sarufi?

A. Kuongeza sentensi fupi bila uhusiano wa kisarufi

B. Kuacha matumizi ya vivumishi vya darasa la nomino

C. Kutumika kwa sarufi ya kisasa isiyo na mabadiliko

D. Matumizi ya umbo la zamani la vitenzi au misemo isiyo ya kawaida kwa Kiswahili cha

6. Ni alama gani ya kisarufi inayotumika mara kwa mara katika mashairi ya wimbo (lyric) kuashiria mwito au maagizo?

A. Matumizi ya wakati uliopita pekee

B. Matumizi ya vitenzi katika umbo la amri (imperative) na nafsi ya pili

C. Matumizi ya umbo la pasif '-wa-' pekee

D. Kupunguzwa kwa viambishi vya nomino pekee

7. Ni ipi ni matumizi sahihi ya 'reduplication' (kurudia sehemu ya neno) katika Kiswahili kwa lengo la kisarufi katika shairi?

A. Kuandika neno mara moja bila kurudia wala mabadiliko

B. Kurudia sehemu au neno mzima ili kuonyesha wingi, mkali au kuendelea, mfano 'polepole' au

C. Kutekeleza tam ya zamani kwa njia ya kawaida

D. Kuondoa kisarufi cha mkataba kwa marekebisho yasiyoonekana

8. Ni niashiria gani ya kisarufi inayotumiwa kuonyesha mshangao au hisia kali ndani ya shairi?

A. Kupunguza matumizi ya viunganishi vya wingi

B. Kuweka rima la kila neno mwishoni mwa mistari

C. Kutoweka alama za ulishi

D. Matumizi ya sentensi za mshangao (exclamatory) na alama ya mshangao (!)

9. Ni mfano gani wa matumizi ya senetikio (ellipsis) kwa lengo la kisarufi katika mshairi wa Kiswahili?

A. Kuacha maneno yasiyoathiri uelewa ili kuhifadhi kipimo, kama kuacha 'ni' au 'kwa'
B. Kubadilisha darasa la nomino ili kuongeza uzito

C. Kuongeza herufi ili kuboresha muundo wa neno

D. Kutumia tam ya zamani bila muktadha

10. Katika misemo 'mama na kaka', 'na' inafaa kuelezea nini kitafauti na matumizi yake kama kiambishi wa kitenzi?

A. Ni kiashirio cha muda uliopita

B. Inaonyesha wakati

C. Inaunganisha maneno (and)

D. Ni muundo wa pasivu

11. Ni ipi kati ya hizi ni dalili ya matumizi ya 'kiunganishi cha umbali' au relative pronoun katika Kiswahili ndani ya beti ya shairi?

A. Kupunguza wingi wa nomino bila viambatisho

B. Kuondoa visaidizi vya sauti (phonological aids)

C. Kuelimisha vitenzi kwa muda wa sasa pekee

D. Matumizi ya 'ambayo', 'ambao', 'ayo' kuunganisha nomino na kifungu kinachoelezea

12. Ni sifa gani ya kisarufi inayotambulisha mashairi ya kifungo?

A. Matumizi ya nafsi ya kwanza pekee

B. Matumizi ya sentensi fupi bila muafaka wa vitenzi

C. Kuwa na hesabu ya silabi iliyowekwa na rima inayorudiwa mwishoni mwa mistari
D. Kutokuwepo na rima wala hesabu ya silabi

13. Katika uchambuzi wa mashairi, ni mabadiliko gani ya kisarufi unaochunguzwa wakati mshairi anaacha kutaja nafsi (mwenye vitendo) kwa wazi ili kufuatilia kipimo au mtindo?

A. Kubadilisha darasa la nomino kuwa la wingi

B. Utiririshaji wa nafsi (omission ya nafsi) ili kusalia bila kiwakilishi
C. Kuongeza viambatisho vya tukio (aspect markers) kwenye vitenzi
D. Kuongeza viunganishi vya andiko

14. Tafadhali chagua kielezi kinachofaa kuonyesha mtu aliyeko umbali mkubwa kutoka kwa mshauri au msomaji ndani ya riwaya:

A. yule

B. huyu

C. huyo wa

D. huyu mwenye

15. Kifungu cha sifa (adjective) kinapaswa kubadilika kulingana na daraja la nomino. Hili ni sahihi kwa 'vitabu' kama? (chagua mabadiliko sahihi ya kivumishi 'kubwa')

A. vitabu wa kubwa

B. vitabu kubwazi

C. vitabu vikubwa

D. vitabu mkubwa

16. Katika uchambuzi wa mtindo wa mashairi, matumizi ya 'tenses mixed' (mchanganyiko wa nyakati) kwa madhumuni ya kisarufi ni nini?

A. Kuzidisha idadi ya nomino bila viambatisho

B. Kuondoa rima kabisa kutoka kwa beti

C. Kumtimua mhusika wa kitendo bila sababu

D. Mchanganyiko wa nyakati mbalimbali (sasa, zamani, yajayo) kwa madhumuni ya kuonyesha

17. Katika kifungu cha riwaya, wakati pronoun 'yeye' kama referencias yake haeleweki, jambo hili linatajwa kama nini kihusiana na sarufi?

A. rejea isiyo wazi

B. mzingira wa tamthilia

C. mashairi ya kimakusudi

D. mfululizo

18. Katika uchambuzi wa mtindo, matumizi ya 'anaphora' (kurudia maneno mwanzoni mwa mistari) ni mbinu gani ya kisarufi katika Kiswahili?

A. Kuondoa vivumishi vya umilikaji kila wakati

B. Kurudia neno au mnafsi mwanzoni mwa misururu ya mistari ili kuleta msisitizo au
C. Kupunguza vitenzi bila maana

D. Kuandika maneno kwa alfabeti ya kigeni

19. Katika uchambuzi wa mashairi ya Kiswahili, ni jambo gani la kisarufi linachoelezea matumizi ya 'vocative' (mwito) kwa mfano 'Ee mama' au 'Ewe mitume'?

A. Matumizi ya kiito/vocative kwa kuonyesha mwanzo wa mazungumzo au mwito, mara nyingi
B. Kuondoa vivumishi vya mkataba bila maelezo

C. Kuweka maneno ya Kiingereza ndani ya beti

D. Kusogeza tam ya vitenzi bila sababu

20. Ni mabadiliko gani ya kisarufi yanayopendekezwa katika mashairi ya kisasa ili kuonyesha mtazamo wa ndani (stream of consciousness)?

A. Kufuata rima kali na sentensi kamili kila wakati

B. Kutumia sentensi fupi, vipande vya mawazo (fragments) na kuingia moja kwa moja bila
C. Kumrudia mhusika sawa kila beti bila kubadilika

D. Kuweka nafsi za tatu pekee

21. Ni sentensi gani inatumia 'ni' kama kiunganishi/copyula sahihi katika utambulisho wa mhusika wa riwaya?

A. Jina lake kuwa Asha.

B. Jina lake ni Asha.

C. Jina lake niwa Asha.

D. Jina lake kuwa ni Asha.

22. Katika mashairi, mshairi anaweza kutumia 'inversion' ya sintaksia (kubadilisha mlolongo wa maneno) ili kuleta msisitizo. Ni mabadiliko gani ya kisarufi hayo yanahusu?

A. Kubadilisha muundo wa kawaida wa sentensi (SVO) ili kuweka nomino au kivumishi mwanzoni
B. Kuondoa mifumo yote ya mkataba

C. Kuweka viunganishi vya kawaida bila mabadiliko

D. Kuongeza tam ya zamani kwa kila kitenzi bila sababu

23. Ni ipi kati ya hizi inaonyesha matumizi ya 'subject concord' (mkataba wa nafsi) katika Kiswahili ndani ya mstari wa shairi?

A. Kuandika vitenzi bila tam yoyote

B. Kiambishi kinacholingana na nafsi cha kitenzi, mfano 'ni-' kwa mimi, 'u-' kwa wewe, 'a-'
C. Kuongeza maneno ya Kiingereza badala ya vifungo vya kisarufi
D. Kuondoa nafsi kabisa bila kubadilisha kitenzi

24. Unapotangaza mazungumzo ya mtu mwingine kwa mara ya pili katika uchambuzi wa riwaya, neno gani hutumika kuanzisha hotuba isiyo ya moja kwa moja (reported speech)?

A. hivyo

B. ili

C. lakini

D. kwamba

25. Ni ipi kati ya hizi ni dalili ya matumizi ya kipengele cha kivumishi (agreement/concord) katika sentensi za kishairi za Kiswahili?

A. Matumizi ya vivumishi visivyo na mabadiliko yoyote

B. Viambatisho vya kivumishi vinavyolingana na darasa la nomino (m/wa, ki/vi, n/ma)
C. Kutumika kwa maneno ya Kiarabu bila mabadiliko ya kisarufi
D. Kuachwa kwa vitenzi bila muundo

26. Ni mbinu gani ya kisarufi inayotumika kuongeza msisitizo kwa kutumia kurudia sehemu ya neno au maneno?

A. Kurudia neno au sehemu za neno (reduplication) ili kuongezea msisitizo au muda
B. Kuweka rima tofauti kila mara bila kurudia

C. Kurekebisha muundo wa nomino bila sababu

D. Kupunguza idadi ya vitenzi kwa kila mstari

27. Katika uchambuzi wa mashairi, ni sifa gani ya kisarufi inayoashiria mtindo wa kisasa wa kuandika?

A. Matumizi ya muundo wa sentensi usio sawa, ukatomwa au kuongezwa kwa msitari
B. Kutumia sentensi kamili na rima thabiti kila beti

C. Kufuata kanuni kali za rima na hesabu ya silabi

D. Kuondoa nafsi zote za vitenzi katika mistari

28. Wakati mshairi anafupisha au kubadilisha maneno ili kuzingatia kipimo cha beti, ni mbinu gani ya kisarufi inayotumika ambayo inahusisha kupunguza herufi au silabi?

A. Kuhamisha viunganishi kati ya beti

B. Elision (kuondoa herufi/silabi kwa lengo la kipimo)

C. Kudomea kwa nomino (nominal inflation)

D. Kubadilisha darasa la nomino kwa ajili ya rima

29. Kutengeneza nomino ya m-fanya-tendo kutoka kwa mzizi wa tendo ni mbinu ya kawaida (agent noun). Ni mfano gani sahihi wa kuunda jina la mfanyakazi kutoka kwa 'chora'?

A. uchoraji

B. mchoraji

C. kuchora

D. wachora

30. Ni neno gani hutumika kuanzisha swali la moja kwa moja katika sentensi za riwaya?

A. ama

B. lakini

C. je

D. na

31. Ni mbinu gani ya kisarufi ambayo wakufunzi wanaelekeza wanafunzi kuangalia wakati wanachambua kifungo ili kulipa rima na hesabu ya silabi?

A. Kurekebisha aina ya nafsi bila kuangalia sauti

B. Kuondoa vitenzi vya umbo la sasa pekee

C. Kuandika mistari kwa taratibu na kuhesabu silabi za kila mstari pamoja na kukagua rima

D. Kupiga mswaki kwa matumizi ya maneno marefu

32. Ni ipi ni dalili ya matumizi ya kiambishi cha nyongeza ya vitenzi (verb extension) katika msururu wa kishairi kwa ajili ya kubadilisha maana ya kitenzi?

A. Kuongeza maneno ya Kiingereza bila tafsiri

B. Kuondoa viambatisho vya mkataba bila kigezo

C. Matumizi ya viambatisho kama -ia, -sha, -a kwa kuongeza maana ya kifaa, kisababishi au

D. Kuandika sentensi bila nomino

33. Katika uandishi wa riwaya, ni alama gani ya kihistoria kinachoonyesha matukio yanayofuata kwa msururu (sequential past)?

A. ame-

B. aka-

C. ta-

D. ali-

34. Ni muundo gani wa kisarufi unaotumiwa katika mashairi ya kutafakari kuonyesha tendo lililosababisha hali inayodumu hadi sasa?

A. Matumizi ya umbo la perfektu '-me-' kuonyesha tendo limekamilika na linaathiri sasa

B. Matumizi ya wakati wa sasa pekee '-na-' bila kuonesha matokeo

C. Matumizi ya wakati wa baadaye pekee

D. Kutojumuisha vitenzi kabisa

35. Ni ipi kati ya hizi inaonyesha matumizi sahihi ya kifungu cha negation (kukanusha) katika Kiswahili ya shairi?

A. Kuandika negation kwa Kiingereza ndani ya mstari wa Kiswahili bila mabadiliko

B. Kuweka neno 'hapana' mwishoni bila kubadilisha kitenzi

C. Kutumia 'ha-' kabla ya kitenzi pamoja na '-i' au '-si' kulingana na muundo, mfano 'hasemi',

D. Kuachana kabisa na viashiria vya wakati

36. Je, ni muundo gani sahihi wa kinyume kwa wakati uliopita wa 'aliandika' (negative past)?

A. hakuandika

B. hamuandika

C. hakunaandika

D. siandika

37. Ni sifa gani ya kisarufi inayotofautisha tenzi kutoka kwa wimbo au shairi fupi?

A. Matumizi ya rima kwa kila beti bila kuendelea kwa hadithi

B. Kuwekwa kwa nafsi ya pili kila mara

C. Matumizi ya sehemu za hadithi zenye vitenzi vya zamani na muendelezo wa sentensi (serial

D. Kutoa maagizo kwa wasikilizaji pekee

38. Ni muundo gani sahihi wa kuonyesha hamu au nia ikifuatawa na kitenzi (infinitive)? Mfano: 'I want to read' = ?

A. Nataka nimesoma

B. Nataka sija soma

C. Nataka soma

D. Nataka kusoma

39. Ni ipi ni matumizi sahihi ya 'relative clause reduction' katika shairi ili kufupisha mtiririko bila kupoteza maana?

A. Kuweka kila relative clause katika mstari mpya bila sababu

B. Kuondoa vitenzi vyote vinavyofuata nomino

C. Kubadilisha darasa la nomino kila wakati

D. Kufupisha kifungu kiunganishi kwa kuondoa msamiati wa ziada ila kuacha wazi uhusiano,

40. Katika uchambuzi wa kishairi, vitenzi vinaweza kuchukuliwa kwa namna tofauti ikiwa vimewekwa katika sauti ya kupitisha (passive). Ni ni jambo gani la kisarufi linaloonyesha sauti ya kupitisha katika Kiswahili?

A. Kuongeza viambatisho -wa/-iwa/-lewa kwenye kitenzi

B. Kubadilisha daraja la nomino tu bila mabadiliko ya kitenzi

C. Kuondoa mtema wa nafsi kabisa

D. Kuongeza vitenzi vya Kiingereza ndani ya mstari

41. Ni kipi kinasema wakati wa 'present perfect' katika Kiswahili kinachotumika mara nyingi katika uchambuzi wa riwaya (mfano: 'he has written')?

A. li-

B. me-

C. ta-

D. na-

42. Katika maelekezo ya mwandishi kwa mhusika, ni fomu gani ya amri hasi (negative imperative) kwa mtu wa pili umoja 'usome' (don’t read) inayotumika mara nyingi?

A. hajasome

B. usosoma

C. usisome

D. msisome

43. Je, ni namna gani sahihi ya kuongeza umoja hadi wingi kwa nomino 'mwandishi' katika maandishi ya riwaya?

A. wamwandishi

B. aweni

C. mwandishi

D. waandishi

44. Katika mashairi ya Kiswahili, mshairi anaweza kutumia 'kuelezewa kwa neno moja' kwa kuondoa kiambishi wala vitenzi vingine. Ni aina gani ya utaratibu wa kisarufi hii?

A. Afikisho la nominal (nominal ellipsis) ambapo kitenzi au kiambishi kinazoelezwa huachwa
B. Kuhamisha daraja la neno kwa sababu ya rima

C. Kuzingatia tam ya zamani kwa kila kitenzi

D. Kuweka umbo kamili la sentensi bila mabadiliko

45. Ni nyonge gani ya kitenzi hutumika kuonyesha pasivu (voice pasivu) katika Kiswahili?

A. -ka

B. -isha

C. -wa

D. -a

46. Ni muundo gani wa wakati unaonyesha kitendo kilichokamilika lakini kina uhusiano na sasa (perfect)?

A. Ninge soma

B. Nimesoma

C. Nilisoma

D. Nitasoma

47. Baada ya 'Nataka' katika sentensi ya riwaya ya kuonyesha matakwa, ni fomu gani ya kitenzi inayofaa (subjunctive)?

A. ataenda

B. aende

C. ameenda

D. anaenda

48. Ni niashiria gani ya kisarufi inayotumika kuunda refraini au kiitikio katika wimbo au mashairi ya kisasa?

A. Kuweka rima tofauti kila mara bila kurudia

B. Matumizi ya umbo la pasif pekee katika kila beti

C. Kurekebisha aina ya nafsi ya nomino pekee

D. Kurudia mstari au kipengele sawa kisarufi (repetition) mwanzoni au mwisho wa beti

49. Katika umiliki wa vitu ndani ya riwaya, ni fomu gani ya umiliki inayofaa kwa 'mwalimu' kwa sisi (our teacher)?

A. mwalimu wako

B. mwalimu yangu

C. mwalimu wetu

D. mwalimu wake

50. Ni nafsi gani ya kisarufi inayotumika mara nyingi katika mashairi yanayolenga kuhimiza tukio la pamoja?

A. Kutojumuisha nafsi kabisa

B. Nafsi ya tatu peke yake 'yeye'

C. Nafsi ya kwanza ya jamhuri 'sisi' ili kuhimiza kushiriki

D. Nafsi ya pili peke yake 'wewe'